

Batsányi János

Levél Aranka Györgyhöz

Méltóságos Úr! Kedves Barátom Uram!

Tandem aliquando!¹ fogja mondani kedves barátom uram, levelemet látván.

Valójában ideje már hogy írjak, megvallom, s engedelmet kérek. Hosszas utazásomból hazajövén (Bécsben egy hónapnál tovább mulattam), számtalan volt a foglalatosságom. A levélírást egy postanapról a másikra halasztgattam, amíg végre kedves barátom uram (ddto 22. januárii csak tegnapelőtt, azaz 8. febr. jött kezemhez), becses írásával megelőzött.

A Museumot januárius elején általadtam a postatisztségnek. Nem kétlem tehát, hogy már elérkeztek az oda járó nyomtatványok. Szeretném tudni micsoda ítélettel vágnak iránta Erdélyben — itten egy nagy pápistaságáról ismeretes eltótosított vármegyey, mint veszedelmes könyvet denunciálta² és eltiltását kérte a királytól.

Az idezárt verseket barátságos bizodalommal közlöm s édes barátom uramtól irántok való egyenes ítéletét kikérem. Reménylem, fognak tetszeni. Én legalább érzem azt, hogy ez a darabocska is lehetne példa, hogy hatalmas és felséges a magyar nyelv. Kérem azonban kedves barátom uramat, hogy senkinek kezébe ne adja, se a szerzőnek nevét meg ne mondja: ha szinte olvasni találná is *meghitt* jó barátinak. Itt Magyarországon sok kém ólálkodik. Tudom, az erdélyi juhok közt sincs szűki a farkasoknak. De a magokat barátság neve alatt bészínlő rókák sem lesznek kevesen, valamint mi itt valók gyakran tapasztaljuk.

Itt a francia módon gondolkodó emberekre nagyon vigyáznak; s a józanul okoskodó és beszélő embereket is hamar jakobinusoknak nevezik. A (pap)ok különösen űzik régi mesterségeket, meg nem gondolván a vakok, hogy annál inkább ártanak rossz ügyöknek, s annál inkább siettetik bizonyos veszedelmeket.

Én mindezekből amiket történni látok és hallok, nem hozhatok ki egyebet, hanem hogy elmúlhatatlan a mi hazánkban is a revolúció, mégpedig, *mivel az észnek józan világossága előre nem ment, revolution a la Hora és Cloška³ fog lenni*. De mit gondolnak ezzel, ha szinte általlátnák is, az ilyen emberek? Nekem azt merete ezelőtt két esztendővel egy valaki mondani: *Mintsem a mi religiónkban legkevesebb változás legyen* — (tudjuk mit értenek ők a *religio* neve alatt) *inkább vesszen el az egész magyar haz!*...

A jambusokat nem kell kinyomatni. Ujjal fognának itt reája mutatni, ki légyen az, akire csinálva vagnak. Hát barátom uram gyűjteménye mikor jó ki?

A Múzeumban levő *Beszélgést* nem jó lenne-e abba is betenni? Hadd olvassák még többen.

Magamat s a prénumeráció⁴ dolgát bizodalmasan ajánlom, s vagyok

igaz tisztelettel

Batsányi

Febr. 10. (1793.)

¹Végre valahára!

²besúg, feljelent

³A Horea és Cloşca vezette parasztfelkelés (1784)

⁴előfizetés

Teleki József

Aranka Györgyhöz

Te kértél, s kedvedet tölteni fő gondom,
 Azért verseidről mit tartok, megmondom:
 Látok elmét, tüzet, s ékes magyarságot,
 De szeretnék látni több ártatlanságot.
 Megbocsáss, barátom, az a természetem,
 Hogy a rosszat, azért mert szép, nem szeretem.
 A legszebb gyümölcsben csömört szerző féreg,
 S a méz közt is gyakran lappang gyilkos méreg.
 Az igaz kegyesség s tiszta erkölcs nagy kincs,
 Annak gyökerére lassu mérget ne hints,
 Én nagy tisztelője vagyok a szép nemnek,
 S szépséget nevelni tartom nagy érdemnek,
 S amitől az arcát szépítő szemérem
 Romolhat, egészen dicsérni nem mérem;
 Sőt amit ártatlan fiam és leányom
 Nem olvashat bátran, magam is elhányom.
 Bezzeg amely szépen, ha olyan jól szólnál,
 Akkor nem Aranka, hanem arany volnál.